

รหัสโครงการ : RDG4840026
ชื่อโครงการ : การวิจัยโครงการนำร่องบูรณาการการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ นครปฐม เพื่อ
การ
ต่อสู้เอาชนะความยากจน ภาคประชาชน (ศตจ.ปชช.) ที่เข้มแข็งและ
ยั่งยืน
จังหวัดนครปฐม
ชื่อนักวิจัย : นางสาววิภารัตน์ หมายเหนียง และคณะทำงาน
ศูนย์ประสานงาน สหาคีความร่วมมือภาคประชาชน จังหวัดนครปฐม
E-mail Address : wiparath@cscoms.com
ระยะเวลาโครงการ : 1 เมษายน 2548 – 31 ธันวาคม 2548

โครงการการวิจัยนำร่องบูรณาการการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ นครปฐม เพื่อการต่อสู้เอาชนะความยากจน ภาคประชาชน (ศตจ.ปชช.) ที่เข้มแข็ง และยั่งยืน จังหวัดนครปฐม กรณีศึกษา : พื้นที่

7 อำเภอ 9 ตำบลนำร่อง โดยใช้ “แผนแม่บทชุมชน พึ่งตนเอง” เป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูลชุมชน เป็นกระบวนการค้นหาตัวตน ค้นหาพลังของชุมชน แบบกระบวนการมีส่วนร่วม วิถีคิด อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และส่งผลในระบบความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ชุมชน ระบบการจัดการ สร้างการเรียนรู้ซึ่งจะนำไปสู่วิถีการพึ่งตนเอง การดำเนินโครงการใช้หลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายหลักในการแก้ไขปัญหาความยากจน คือ 1. การลดรายจ่าย 2. การเพิ่มรายได้ 3. การขยายโอกาส ประกอบด้วย การวิเคราะห์สถานการณ์ การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามผล และการประเมินผล โดยผ่านกระบวนการการทำความเข้าใจร่วมกันของคนในชุมชนในเรื่องของแผนชุมชน การออกแบบสำรวจข้อมูล การฝึกอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ พัฒนาศักยภาพแกนนำ การสร้างวิทยากร การอบรมนักจัดเก็บข้อมูล เทคนิคและวิธีการสังเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการทำเวทีประชาพิชญ์ข้อมูลทั้งในระดับตำบล และระดับจังหวัด

จากการวิจัยโครงการสรุปได้ว่า แผนแม่บทชุมชน เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ที่ชุมชนร่วมกันพัฒนาขึ้นมาโดยกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เข้าใจศักยภาพที่เป็นทุนเดิม กระบวนการความร่วมมือไม่ร่วมมือ และพบแนวทางในการพัฒนาทุนเดิมที่มีอยู่ไปสู่การพึ่งตนเอง ที่ตรงตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ในการค้นพบทางออกของชุมชน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ 1. ระดับปัจเจก/ครอบครัว 2. ระดับการรวมกลุ่ม 3. ระดับนโยบาย ยกตัวอย่างเช่น ผลจากการสำรวจข้อมูลชุมชนทั้ง 7 อำเภอ 9 ตำบล 100 หมู่บ้าน จำนวนประชาชนที่ได้จากการสำรวจ

จำนวน 13,639 ครัวเรือน พบว่ามีรายได้รวม 1,779,069,556 ล้านบาท รายจ่ายรวม 1,528,700,332 ล้านบาท มีรายรับคงเหลือรวม 222,369,224 ล้านบาท และหนี้สินโดยรวมจำนวน 1,594,468,444 ล้านบาท

ซึ่งแม้แต่นำรายได้คงเหลือ หักลบกับหนี้สินที่มีอยู่ ก็ยังจะเห็นได้ว่าจำนวนหนี้สินยังคงมีอยู่อีกมากและค่าใช้จ่ายที่ถูกจ่ายออกไปมากที่สุด คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเป็นเรื่องของปากท้อง จำเป็นต่อการดำรงชีพ และลำดับต่อมาก็เป็นเรื่องของการกู้ยืมทั้งใน และนอกระบบ 95% ซึ่งมีการเกาะเกี่ยว และส่งผลกระทบต่อในด้านการลงทุน คือภาคการเกษตร และเลี้ยงสัตว์ ถึง 64% และอื่นๆ เช่น เรื่องที่ทำกิน และบ้านที่อยู่อาศัย คนว่างงาน ฯลฯ ตามลำดับ โดยมีเวทีการคืนข้อมูลในระดับหมู่บ้าน ตำบล และระดับจังหวัด มีการประชุมเพื่อการสรุปถอดบทเรียนและระดมความคิดในเรื่องของแผนงานไปสู่การปฏิบัติให้เกิดความเป็นรูปธรรม การพึ่งตนเอง และการเชื่อมโยงไปยังแหล่งงบประมาณในหลายระดับ เช่น อบต. / อบจ. / และ CEO โดยมีการวางกรอบแผนงานที่จะทำร่วมกัน ประการแรก คือ การพึ่งตนเองในระดับปัจเจก/ครอบครัว โดยการทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้ตระหนักในเรื่องของรายรับ รายจ่าย และหนี้สิน ทั้งทางตรงและทางอ้อม ด้วยการปรับวิถีคิด และพฤติกรรม ประการที่สอง การรวมกลุ่มในการแก้ไขปัญหาด้านอาชีพ เช่น ในเรื่องของภาคการเกษตร และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งจะนำไปปรับระบบ และวิธีการผลิตไปสู่การทำเกษตรที่ถูกต้อง และยั่งยืนให้กับกลุ่มเกษตรกร การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ดิน การใช้ธาตุอาหารให้เหมาะกับดิน และพันธุ์พืชต่างๆ และการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรจากการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตร เช่น การแปรรูป การทำปุ๋ยหมัก-ปุ๋ยชีวภาพ และจะยังส่งผลในด้านการรวมกลุ่มในเรื่องของการทำการตลาด เพื่อการเจรจาต่อรองในเรื่องราคา และผลผลิต ประการที่สาม การรวมกลุ่ม โดยการตั้งกลุ่มออมทรัพย์ เป็นกิจกรรมการพึ่งตนเองด้านการเงิน และสวัสดิการชุมชน และประการสุดท้าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเอื้อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง และเป็นหัวใจหลักในด้านการพัฒนาสังคม และประเทศ ก็คือ เรื่องแผนงาน การอบรมพัฒนาศักยภาพแกนนำชุมชน เพราะกิจกรรมที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ในด้านต่างๆ เพื่อการขับเคลื่อนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดก็คือ สังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันของผู้คน ซึ่งจำเป็นต้องมีการประสานความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการบูรณาการทั้งเชิงพื้นที่ และประเด็น มีการให้ความรู้ สร้างเสริมกระบวนการเรียนรู้ ความชำนาญ การคิดค้น ทักษะ การเรียนรู้ที่จะทำให้เกิดปัญญา อาทิ การประสานฝ่ายนักวิชาการด้านเนื้อหาวิชาการ การวิจัย กิจกรรมการเรียนรู้ศึกษา และพัฒนา ฝ่ายภาครัฐ หน่วยงานต่างๆ ในการเอื้ออำนวยความสะดวกในด้านคำสั่งและนโยบาย ตลอดจนการหนุนเสริม และการสนับสนุนด้านงบประมาณ ซึ่งจะนำไปสู่แผนการพัฒนาสังคมให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนอย่างสมดุล....ในอนาคต

Abstract

Project Code : **RDG4840026**

Project's Name : The thesis of integrated navigable Nakornpathom's area

administration's project against the poverty ,
strenuous and

permanent population's section
Nakornpathom province

Investigators : **Miss. Wiparath Mainiang, and committee.**

E-mail Address : wiparath@cscoms.com

Project Duration : **1 April 2005 – 31 December 2005**

The thesis of integrated navigable Nakornpathom's area administration's project against the poverty, strenuous and permanent population's section Nakornpathom province. Case study : Seven Ampur , Nine navigable district by using "Community plan" as an instrument in surveying the information. This plan is a process in seeking own - self, seeking the community's power. The process includes the cooperation of thinking method which bring to the behavioural changing and it effects to the relational system of family and community . The management's system creates the learning that lead to oneself alive . The project procedure sufficient economics that goals in solving the poverty problem in many ways such as reducing the expenditure , increasing the income and expanding the occasion that including situational analysis , planning , procedure , pursuing the result and evaluating through the co-understanding process of people in community including community's plan , information survey design , practically efficiency development's seminar training , resource person training , informative collector training , technic and informative synthetic process through informative poll both in district and province level .

According to the thesis project, it concludes that the community plan is an economical and social development plan of community which develop by the people in community through the learning process that lead them to understand their abilities, cooperative process and know the way in developing the fund that suitable with the community's need. In discovery of community, dividing in three level such as family level, combining group level and policy level, for example informative survey effect of seven Ampur, nine district and one hundred villages that survey from 13,639 families, the total income 1,779,069,556 million baht, the total expenditure 1,528,700,332 million baht the remainder income 222,369,224 million baht and the total dept 1,594,468,444 million baht. The mostly expenditure is the expenditure for everyday life and the other expenditure is borrowing money in and out system 95% that have effected to the investment in agriculture and farming 64% and the other such as the shelter and unemployment. There is the committee for concluding lesson and brainstorming about the plan through the practice in the concrete way and joining to the budget source in several levels such as CEO which have the cooperate planning in many ways. Firstly, making the family's account about the income, the expenditure and the dept both in direct and indirect way by adapting the thinking process and behaviour. Secondly, combining group for solving the occupational problem such as in agriculture and farming which leading to system adapting and production to the corrective way of agriculture, adding the efficiency in using soil, giving suitable element for soil and plants, increasing the income to the agriculturist from increasing the agricultural product value such as making fertilizer that have effected in marketing group and bargaining in cost and product. Thirdly, savings bank grouping for administrating money and community services. Lastly, thr important cause that effect to the learning process and the important thing in social and country developing is planning about the community ability development training because the activities that lead to the effective learning is cooperative learning in society. It is necessary to get the cooperation from the other parts in area intergrating, giving the knowledges, promoting the learning process, the proficiency, the skill thinking, the learning that creates the wisdom such as the cooperation from the professor, the learning activities thesis and develops the governmental part and the other parts to give the facilities in ordering and policies including the budget's promotion which leads to the successful social developmental plan in the future.